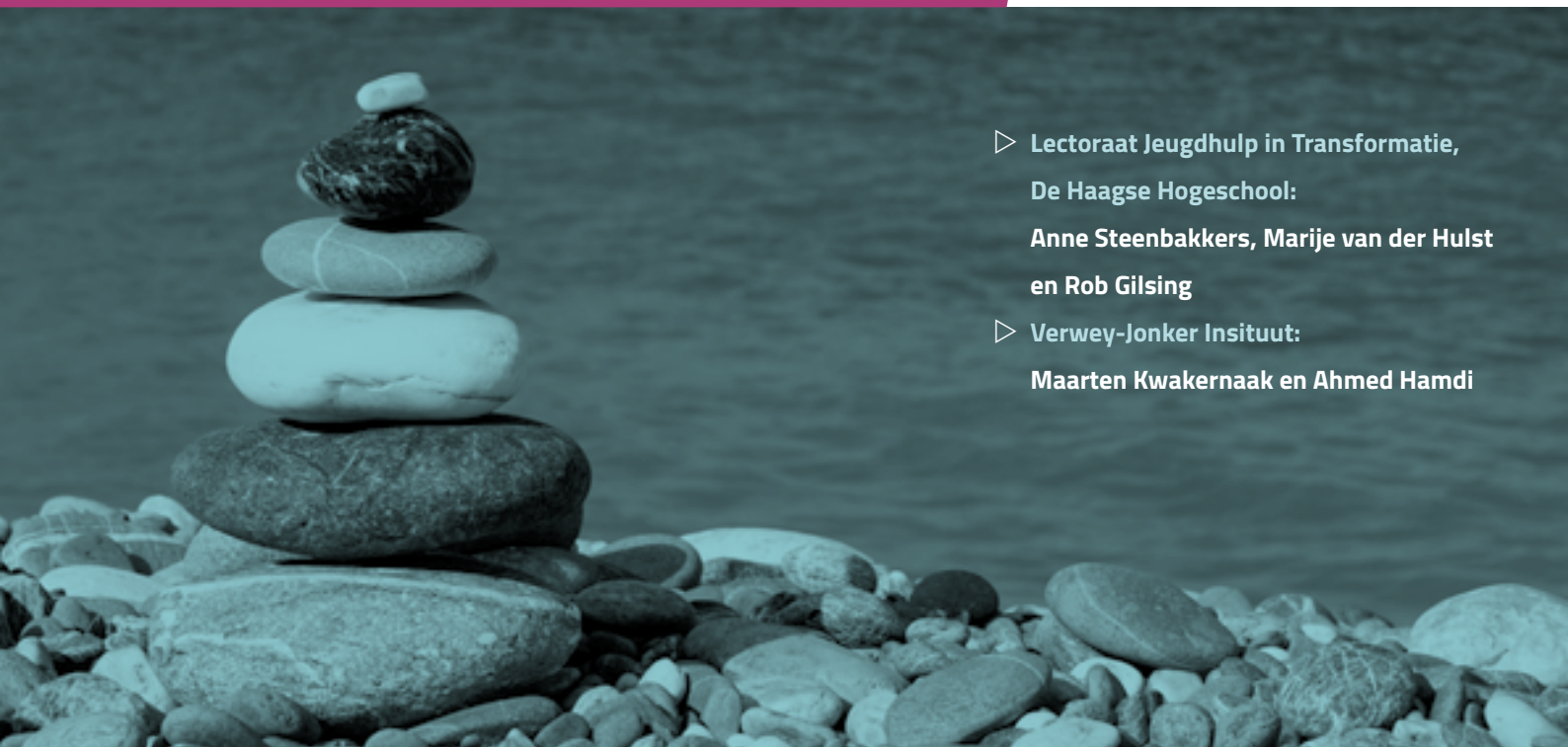

Aanbevelingen

- ▷ Lectoraat Jeugdhulp in Transformatie,
De Haagse Hogeschool:
Anne Steenbakkers, Marije van der Hulst
en Rob Gilsing
- ▷ Verwey-Jonker Instituut:
Maarten Kwakernaak en Ahmed Hamdi

In juli 2023 verscheen het onderzoeksrapport 'Pilots integratie jeugdhulp en ggz voor volwassenen: Evaluatie van de meerwaarde'. Wij onderzochten vier pilots in de regio Haaglanden die naast jeugdhulp ook expertise of ondersteuning vanuit de geestelijke gezondheidszorg voor volwassenen (v-ggz) inzetten. Hieruit bleek dat het meerwaarde heeft voor gezinnen wanneer hun problemen in samenhang bekeken en aangepakt kunnen worden. Op de korte termijn kan dit een beperkte (financiële en personele) investering vragen. Het zorgt echter ook voor meer passende ondersteuning, kan problemen meer duurzaam oplossen en biedt mogelijkheden om kosten in de toekomst besparen. Naar aanleiding van onze bevindingen, doen wij hieronder een aantal aanbevelingen voor zorgverzekeraars, gemeenten (specifiek in de regio Haaglanden, maar mogelijk ook voor andere gemeenten interessant), jeugdhulp- en ggz-organisaties, en jeugdhulp- en ggz-professionals. Bij vragen of opmerkingen over deze aanbevelingen kun je contact opnemen met Anne Steenbakkers, a.t.steenbakkers@hhs.nl.

Aan zorgverzekeraars

- Zorg dat v-ggz-professionals de mogelijkheid en ruimte krijgen om integraal samen te werken met jeugdprofessionals. Hiervoor zijn flexibele financieringsvormen van ggz bij ouders in combinatie met jeugdhulp een belangrijke sleutel. Stem hierover af met jeugdhulp- en ggz-organisaties en gemeenten, kijk waar samenwerking structureel gefinancierd kan worden en stimuleer via inkoop- en contractvoorwaarden dat samenwerking tussen v-ggz en jeugdhulp gefaciliteerd wordt.
- Maak afspraken met jeugdhulp en v-ggz over prioritering van ondersteuning aan gezinnen waarin zowel problemen rond de kinderen als ggz-problemen bij ouders spelen wanneer er wachttijden bestaan voor bepaalde zorg. Bied indien nodig overbruggingsondersteuning. Door gezamenlijk op te lopen bij zowel v-ggz en jeugdhulp beperk je de totale duur dat een gezin ondersteuning ontvangt, worden gezinnen efficiënter geholpen en wordt de (jeugd)zorg minder belast.

Aanbevelingen

Aan de gemeenten in de regio Haaglanden (en mogelijk ook daarbuiten)

- Zorg dat jeugdprofessionals de mogelijkheid en ruimte krijgen om integraal samen te werken met v-ggz-professionals. Hiervoor zijn flexibele financieringsvormen van jeugdhulp in combinatie met ggz-problemen bij ouders nodig om deze (indicatievrije) ruimte te creëren. Stem hierover af met jeugdhulp- en ggz-organisaties en zorgverzekeraars, kijk waar samenwerking structureel gefinancierd kan worden en stimuleer via inkoop- en contractvoorwaarden dat samenwerking tussen jeugdhulp en v-ggz gefaciliteerd wordt.
- Zet beleidsmatig in op casusregie bij gezinnen waarin sprake is van zowel psychische problematiek bij ouders als problematiek bij de kinderen. Zo weten ouders op wie zij kunnen terugvallen en worden zij ontlast in het houden van overzicht van en in de afstemming tussen alle betrokken partijen.
- Maak afspraken met jeugdhulp- en ggz-organisaties over prioritering van hulp aan gezinnen waarin zowel jeugdhulp als ggz-problemen bij ouders spelen wanneer er wachtlijsten zijn. Bied indien nodig overbruggingsondersteuning. Door gezamenlijk op te lopen bij zowel v-ggz en jeugdhulp beperk je de totale duur dat een gezin ondersteuning ontvangt, worden gezinnen efficiënter geholpen en wordt de (jeugd)zorg minder belast.

Aan jeugdhulp- en ggz-organisaties

- Ga in gesprek met gemeenten en zorgverzekeraars voor flexibele financieringsvormen van jeugdhulp in combinatie met ggz voor ouders, zodat casusregie en integrale samenwerking gefaciliteerd wordt.
- Maak onderling en met gemeenten en zorgverzekeraars afspraken over prioritering van ondersteuning aan gezinnen waarin zowel jeugdhulp als ggz-problemen bij ouders spelen wanneer er wachtlijsten zijn. Bied indien nodig overbruggingsondersteuning. Door gezamenlijk op te lopen bij zowel v-ggz en jeugdhulp beperk je de totale duur dat een gezin ondersteuning ontvangt, worden gezinnen efficiënter geholpen en wordt de (jeugd)zorg minder belast.
- Stimuleer een integrale blik op het gezin en heb hierbij voortdurend aandacht voor het signaleren van ggz-problemen bij ouders, dan wel problematiek bij kinderen en jongeren.
- Bied voldoende kennis en inzicht aan professionals op het ondersteuningsaanbod in de regio, zodat de juiste organisaties en personen tijdig betrokken kunnen worden. Ga met elkaar in gesprek over elkaars mogelijkheden en expertise, en hoe je onderling kan samenwerken.
- Geef professionals de tijd en ruimte om in samenhang met elkaar een goede verklarende analyse te maken van de gezinsproblematiek en hierop een gezamenlijk plan van aanpak op te stellen. Hierdoor wordt de ondersteuning aan een gezin efficiënter, consistent en blijven gezinsleden gemakkelijker gemotiveerd voor ondersteuning.
- Wijs een casusregisseur/vast aanspreekpunt aan voor het gezin en professionals die het overzicht heeft over alle ondersteuning aan het gezin (zowel die van hun eigen aanbod als eventuele andere betrokken organisaties). Faciliteer voldoende tijd, ruimte en training om deze functie goed en voor langere periode uit te voeren.
- Creëer ruimte om te doen wat nodig is voor het gezin. Dring aan op deze ruimte bij de gemeente/zorgverzekeraars en faciliteer dat professionals deze ruimte krijgen. Werk eventueel los van benodigde indicaties om acute problematiek niet (verder) te laten escaleren, biedt continuïteit in ondersteuning, en schaal ondersteuning pas af als de gezinssituatie duurzaam stabiel is.
- Geef professionals de gelegenheid om interprofessioneel nieuwsgierig te zijn: geef voldoende tijd en ruimte om van elkaar te leren over de verschillen en overeenkomsten tussen jeugdhulp en v-ggz, bijvoorbeeld door het faciliteren van gezamenlijke bijeenkomsten, reflectiemomenten en vergaderingen.
- Maak goede afspraken over hoe om te gaan met privacy en informatie-uitwisseling tussen organisaties en geef heldere kaders aan professionals hierover. Denk daarbij bijvoorbeeld na over wel of niet voeren van een gezamenlijk dossier. Voorkom hiermee 'informeel' informatiedelen tussen professionals.

Aanbevelingen

Aan jeugdhulp en ggz-professionals

- Zie problematiek altijd in samenhang met problemen bij andere gezinsleden. Kijk dus integraal naar het gezin en heb hierbij voortdurend aandacht voor het signaleren van onder andere ggz-problemen bij ouders, dan wel jeugdproblematiek bij kinderen en jongeren.
- Neem de tijd om met een multidisciplinair team en in samenwerking met het gezin een verklarende analyse te maken van de problemen in een gezin en hoe deze op elkaar inspelen. Kijk hierbij naar het gezin in zijn integraliteit, van de kind- en ouderproblematiek tot aan de context van het gezin. Zorg dat alle bij het gezin betrokken hulpverlening en (informele) ondersteuning kunnen meedenken bij deze analyse.
- Maak als team samen met het gezin een plan van aanpak dat rekening houdt met hoe de verschillende problemen op elkaar inhaken, waarbij mogelijk niet alle problemen tegelijk aangepakt kunnen worden. Stel hierbij duidelijke doelen op en knip deze waar mogelijk in kleine tussendoelen, zodat gezinnen succeservaringen kunnen opdoen en gemotiveerd worden/blijven.
- Spreek onderling verwachtingen uit: wat mag men van jou verwachten en wat verwacht jij van de ander. En bespreek deze verwachtingen in periodiek overleg.
- Ben je regisseur, behoud dan het overzicht over alle problematiek en ondersteuning in het gezin, zowel vanuit je eigen organisatie als andere betrokken organisaties.
- Creëer ruimte om te doen wat nodig is voor het gezin. Werk eventueel los van benodigde indicaties om acute problematiek niet (verder) te laten escaleren, bied continuïteit in ondersteuning, en schaal ondersteuning pas af als de gezinssituatie duurzaam stabiel is.
- Spreek als professionals in v-ggz en jeugdhulp vanuit één stem naar het gezin. Door als team aan het met het gezin opgestelde plan vast te houden, helpt dit gezinnen met hun vertrouwen in de hulpverlening en motivatie voor de uitvoering van het plan.
- Wees interprofessioneel nieuwsgierig: leer van en met elkaar over de verschillen en overeenkomsten tussen jeugdhulp en v-ggz, bijvoorbeeld door gezamenlijke bijeenkomsten, reflectiemomenten en vergaderingen te organiseren.
- Maak goede afspraken over hoe om te gaan met privacy en informatie-uitwisseling binnen het multidisciplinaire team en met gezinsleden.

